

REFERATSAKER TIL FORMANNSKAPET 28.11.07

Protokoller:

1. Hovedutvalg for teknikk og miljø 15.11.07
2. Hovedutvalg for oppvekst og kultur 14.11.07
3. Hovedutvalg for helse og sosial 14.11.07
4. Ås Eldreråd 13.11.07
5. Kommunalt råd for funksjonshemmede 13.11.07

Møteinnkallinger:

6. Kommunestyret 28.11.07

Utv.sak nr 57/07**NÆRINGSPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR ÅS KOMMUNE - AVKLARING AV FØRINGER FOR PROSJEKTPLAN, FRAMDRIFT OG MEDVIRKNING**

Saksbehandler: Vidar Valvik	Arkivnr: 144 U01	Saknr.: 07/2516
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	57/07	28.11.2007

Rådmannens innstilling:

Næringspolitisk handlingsplan for Ås kommune skal avklare de problemstillingene som dette saksframlegget beskriver. Det skal utarbeides en prosjektplan med framdriftsplan for arbeidet. Planen forelegges formannskapet.

Rådmannen i Ås, 20.11.2007

Per A. Kierulf

Tidligere politisk behandling:

- Vedtak av Handlingsprogrammet 13.12.2006
- Vedtak av Kommuneplanen 20.6.2007

Avgjørelsesmyndighet:

Formannskapet

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet

Vedlegg som følger saken trykt:

Vedlegg 1 Utdrag fra Handlingsprogrammet 2007-2010, Kommuneplanen 2007-2019 og Strategisk næringsplan for Follo

Vedlegg som ligger i saksmappen:

- Strategisk næringsplan for Follo vedtatt i Follorådet
- Vedtak om oppslutning av hovedtrekkene i Strategisk næringsplan for Follo 5.9.2007
- Handlingsprogram 2007-2010 vedtatt 13.12.2006

Utskrift av saken sendes til:

Saksbehandler

SAKSUTREDNING:**Fakta i saken:****Bakgrunn:**

Arbeidet med næringspolitisk handlingsplan er forankret i vedtak av Handlingsprogrammet 13.12.2006, og vedtak av Kommuneplanen 20.6.2007. Begge disse dokumentene beskriver behovet for å styrke arbeidet med næringsutvikling i kommunen og at det utarbeides en næringspolitisk handlingsplan. Vedtak om tilslutning til hovedtrekkene i Strategisk næringsplan for Follo i kommunestyret for Ås kommune 5.9.2007 gir også regionale føringer for arbeidet.

Hva planen skal avklare:

I Kommuneplanen (2007-2014), Handlingsprogram (2007-2010) er det kommet føringer for hva næringspolitisk handlingsplan skal avklare:

1. Kommunens spesielle fortrinn og forutsetninger i næringsutviklingen

- Ås ligger sentralt i Follo som igjen ligger sentralt plassert i Osloregionen. Osloregionen har det største kommersielle markedet i landet med stor vekst av arbeidsplasser og befolkning. Muligheten til å ta del i denne veksten for Ås er stor. Dette styrkes av at Europaveiene og jernbanen går gjennom kommunen, i tillegg til nærhet til to flyplasser. Ås er vertskommune for UMB og nasjonale forskningsinstitusjoner og må tilrettelegge for nødvendige utviklingsmuligheter for disse virksomhetene.
- På denne bakgrunn bør det gjennomføres en næringsanalyse for Ås kommune.

2. Hvilken rolle skal kommunen spille?

Primæroppgavene innebærer tre roller; myndighetsutøver, tjenesteutvikler og samfunnsutvikler. Disse rollene med tilliggende oppgaver er relevante for næringsutvikling.

- Rolle som arealmyndighet, legge til rette kommunens næringsarealer for ønsket næringsetablering.
- Aktiv dialog med aktører og interessenter ifht. næringsutvikling med sikte på å skape et aktivt lokalsamfunn, med et variert og godt tilbud av offentlig og privat service.

3. Hva slags type næring skal det tilrettelegges for i Ås og hvor den bør lokaliseres

Utgangspunktet skal være å styrke Ås kommunes spesielle fortrinn.

- Kommunen ønsker å tilrettelegge for nyskaping med flere kunnskapsbedrifter med tilknytning til UMB og forskningsmiljøet.
- Det er viktig at kommunen støtter opp om næringsutvikling og nisjenæringer i landbruket og samarbeider med forskningsmiljøet om dette.
- Styrke Ås sentrum som handels- og kultursenter, og styrke Vinterbro handelssenter som et lokalsenter.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Organisering av prosjektet

Arbeidet med Næringspolitisk handlingsplan organiseres som et prosjekt med en styringsgruppe, prosjektgruppe og referansegruppe. I dette arbeidet skal UMB og næringslivet trekkes aktivt med. Styringsgruppen vil være formannskapet. Og det vil underveis i arbeidet bli arrangert flere dialogmøter.

Framdrift

Det tas sikte på en sluttbehandling av Ås kommunes næringspolitisk handlingsplan før sommeren 2008.

Konklusjon

Oppsummert ut fra bestillingene i dokumentene (se Vedlegg 1) fokuseres det på:

- kommunens spesielle fortrinn og forutsetninger i næringsutviklingen
- hvilken rolle kommunen skal spille
- hva slags type næring som ønskes
- hvor den skal lokaliseres

Arbeidet med en næringspolitisk handlingsplan skal avklare kommunens rolle, tilrettelegging av type næring og møteplasser mellom UMB, næringslivet og kommunen.

Det er hensiktsmessig å organisere dette arbeidet som et prosjekt hvor UMB og næringslivet trekkes aktivt med. Det legges opp til at politikere styrer arbeidet med en næringspolitisk handlingsplan.

Det utarbeides en prosjektplan med organisering og framdriftsplan.

Planen forelegges formannskapet.

Vedlegg 1

Utdrag fra Handlingsprogrammet 2007-2010, Kommuneplanen 2007-2019 og Strategisk næringsplan for Follo

Bestilling fra kommunestyret gjennom HP 2007-2010.

- Det er behov for å utarbeide og styrke dialogen med næringslivet.
- Dette vil kommunen gjøre ved å utarbeide en næringslivsstrategi for kommunen der det avklares hvilke rolle kommunen skal ha i næringslivsarbeidet, og
- Hvilke type næring det er ønskelig å satse på.
- Det er nødvendig at arbeidet med næringsutvikling skjer innenfor en regionalt perspektiv.
- Strategisk næringsplan for Follo er ment å bli et konkret og målrettet styringsredskap for næringsarbeidet.

Bestilling fra kommunestyret gjennom kommuneplanen 2007-2019.

Arbeidsliv og næringsliv: Hva vi må lykkes med

- Delta aktivt i arbeidet med en strategisk næringsplan for Follo
- Utarbeide en næringspolitisk handlingsplan for Ås
- Styrke handels- og servicevirksomheten i Ås sentrum
- Styrke Vinterbro handelssenter som et lokalsenter
- Sikre nødvendige utviklingsmuligheter for UMB, NVH og VI og stimulere til vekst og etablering av nye næringer med tilknytning til forsknings- og universitetsmiljøet
- Legge til rette for næringsutvikling i landbruket

Handel, service og senterstruktur: Hva vi må lykkes med

- Styrke kommunesenteret som bolig-, nærings, service og kultursenter
- Styrke Vinterbro handelssenter innenfor de rammene regionale myndigheter fastsetter
- Utvikle gode møteplasser i Ås sentralområde og i Nordby-området
- Styrke kollektivtilbudet i Nordby og bedre tilgjengeligheten mellom Vinterbro handelssenter og Nordby kulturhus

Strategisk næringsplan for Follo

Nyskaping

- Kompetanse for nyskaping
- Bedre førstelinje for næringsutvikling i Follo
- Follo inkubator
- Kortreist arbeidskraft
- UMB-studenter til næringslivet i Follo
- Kultur og opplevelser som næring i Follo

Markedsføring av Folloregionen som lokaliseringssted

- Etablering i Follo – en markedsstrategi

Utvikling av møteplasser mellom FoU, det offentlige og næringslivet

- Samhandling om påvirkning
- Møtested Follo – en nettverkskonferanse
- Felles næringsforening/næringssselskap

Samordnet arealstrategi

Utvikling av fylkesdelplan for arealbruk i Follo

Utv.sak nr 58/07

**ENDRING AV PLASSTØRRELSE I KOMMUNALE BARNEHAGER -
FJERNE ADMINISTRASJONSGEBYR FOR DELTE PLASSER**

Saksbehandler: Gro Sander Marthinsen	Arkivnr: A10	Saknr.: 07/2494
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	32/07	14.11.2007
Formannskapet	58/07	28.11.2007
Kommunestyret	/	

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs innstilling 14.11.2007: (m. forbehold om godkjent protokoll)

1. Fra og med 01.08.08 tilbys det kun 50 eller 100% plass for nye barn som får plass i de kommunale barnehagene. De barna som i dag har 40%, 60%, 70%, 80% eller 90% plass beholder dette frem til skolestart.
2. Administrasjonsgebyret på kr.100.- for delte plasser, fjernes.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling 14.11.2007:

Votering: Oppvekst- og kultursjefens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Oppvekst- og kultursjefens innstilling:

Tilsvarende hovedutvalgets innstilling.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Oppvekst- og kultur
Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt: Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Kopi av vedtak datert 22.04.2004

Utskrift av saken sendes til:

Kommunale barnehager
Økonomiavdelingen
Oppvekst- og kultursjefen
Barnehagekonsulenten

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

De kommunale barnehagene har i dag tilbud om 40%, 50%, 60%, 70%, 80%, 90%, og 100% plasser. Oppvekst- og kultursjefen mener at 50 og 100 % plasser er et tilbud som i dag dekker de aller flestes behov for en plass i barnehage og ønsker på bakgrunn av dette fjerne tilbudet om 40-60-70-80-90 % plass og kun tilby 50 og 100 % plass i de kommunale barnehagene.

Delte plasser, som for eksempel 70% plass, gjør at utnyttelsesgraden blir dårlig. Det er sjelden foreldre ønsker 30% plass. Vi sitter da igjen med ledig kapasitet, og selv om vi forsøker å utnytte dette best mulig ved å tenke plassering av barn, så er det ofte at vi har igjen for eksempel 30% ledig kapasitet på en avdeling.

Barnehagelovens krav til pedagogisk bemanning gjør at vi ikke for eksempel kan tilby 50% plass ved 30% ledig kapasitet. Tilbudet med mange typer delte plasser medvirker til at vi kan få dårlig utnyttelse av plassene i barnehagene.

Prisforskjellen mellom 50 % og 60 % plass, samt 80 % og 100% plass er ikke stor, og innføringen av maksimalgrense for oppholdsbetaling i barnehager har ført til at det å ha en 100 % barnehageplass har blitt overkommelig for de aller fleste familier.

Det er et økende behov for 100% (hel plass) for stadig yngre barn.

De foresatte etterspør for det meste 50 eller 100 % plass og i liten grad de andre prosentene. I dag er ca 5% på ventelisten som ønsker noe annet enn 50% eller 100% plass.

Hvis de kommunale barnehagene kun tilbyr 50% eller 100% plass anbefaler oppvekst- og kultursjefen at gebyret på kr 100 for deltidsplasser fjernes. Begrunnelsen for innføring av administrasjonsgebyret på kr 100 for deltidsplasser var den økte arbeidsmengden utstrakt bruk av deltidsplasser medførte. Dette bortfaller hvis kommunene kun benytter seg av 50% eller 100% plass.

Utv.sak nr 59/07

**FORSLAG TIL VALG AV SKJØNNSMENN TIL SKJØNNSMANNSUTVALGET
I AKERSHUS FOR PERIODEN 2008-2012**

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: X42 &15	Saknr.: 07/2627
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	59/07	28.11.2007
Kommunestyret	/	

Ordførers innstilling:

Kandidater til valg av skjønnsmenn til Skjønnsmannsutvalget i Akershus for perioden 1. mai 2008 – 31. desember 2012 velges i henhold til vedlagte forslag.

Ordfører i Ås, 16.11.07

Johan Alnes

Avgjørelsesmyndighet: Kommunestyret - forslag til kandidater.
Oppnevningen foretas av Akershus fylkesting.

Behandlingsrekkefølge: Formannskap
Kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt:

1. (Forslag fremmes i formannskapets møte.)
2. Del 2 i brev av 28.06.07 fra Justis- og politidepartementet – regler for valg av skjønnsmenn.
http://www.regjeringen.no/upload/JD/Vedlegg/SIA/Valg_av_forlikrådsmedlemmer_og_skjønnsmenn.pdf

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Brev av 09. og 08.11.07 fra Akershus fylkeskommune, jf. 07/2627-3/4.
Brev av 28.06.07 fra Justis- og politidepartementet, jf. 07/1791-1.

Utskrift av saken sendes til:

Akershus fylkeskommune v/Hans Børte, postboks 1200 Sentrum, 0107 Oslo
Foreslåtte kandidater

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Frister for valg av bl.a. skjønnsmenn framgår av overgangsreglene i Lov om endringer i domstoloven mv. (valg og uttaking av lekdommere) av 15.6.2007:

Etter fylkestingsvalget høsten 2007 skal det nye fylkestinget oppnevne et utvalg av skjønnsmedlemmer innen 15. februar 2008. Oppnevningen gjelder for perioden 1. mai 2008 til 1. januar 2013.

Fylkesrådmannen ber i brev av 08.11.07 tingrettene og kommunene om forslag på kandidater til skjønnsmannsutvalget for Akershus i tråd med skjønnsprosessloven § 14 som lyder:

I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmenn som oppnevnes av fylkestinget etter forslag fra tingrettene og fra kommunestyrene. Utvalget skal ha så mange medlemmer fra hvert domssogn som departementet fastsetter. Ved fastsettingen av antallet tas hensyn til hvor mange skjønnsaker det vanligvis er i domssognet.

Ved oppnevningen skal det tas sikte på at utvalget får en allsidig sammensetning, og at de som oppnevnes har kyndighet på et eller flere områder som vanligvis berøres ved skjønn. Reglene i domstolloven § 66 første ledd, § 70, unntatt annet ledd nr. 1 om en øvre aldersgrense, og §§ 71-74 gjelder tilsvarende. Det samme gjelder retten til fritak på grunn av utført tjeneste etter domstolloven § 90 første ledd annet punktum.

Fylkesrådmannen skal sende oppgave over alle skjønnsmenn i det fylkesvise utvalg til tingrettene og jordskifterettene i fylket og til vedkommende lagmannsrett. Oppgaven skal inneholde fullt navn, adresse, fødselsnummer, eventuell telefon til arbeidsted og privat, stilling og yrke, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i.

Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven. I tillegg må vedkommende

- ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,
- ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkurskarantene,
- stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og
- være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen.

Om vandelskontroll for valg av skjønnsmenn gjelder samme regler som for valg av meddommere og forliksrådsmedlemmer. Det er fylkeskommunen som skal foreta undersøkelse av foreslåtte kandidater mot strafferegisteret.

Skjønnsmannsutvalget for Akershus skal i kommende periode ha 207 medlemmer, herav 7 fra Ås kommune. Forslagene bør inneholde ca. 20 % flere navn enn det antall som skal velges.

Det er viktig at forslagene inneholder opplysninger om kandidatens navn, adresse, fødselsnummer, yrke/stilling, telefon/mobiltelefon til arbeidssted og privat, samt angivelse av hva den enkelte er særlig kyndig i dersom det ikke fremgår av yrkestittel/stilling.

Fylkesrådmannen ber om at forslagene sendes **senest 15. januar 2008**.

Utv.sak nr 60/07

VALG AV FORLIKSRAÐSMEDLEMMER FOR PERIODEN 2008-2012

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: X43	Saknr.: 07/1791
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	60/07	28.11.2007
Kommunestyret	/	

Ordførers innstilling:

Som medlemmer og varamedlemmer av forliksrådet for perioden 1. mai 2008 – 31.12.2012 velges:

Medlemmer	Varamedlemmer
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Som formann velges:

Ordfører i Ås, 16.11.07

Johan Alnes

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret – valg.
Fylkesmannen i Oslo og Akershus foretar oppnevning

Behandlingsrekkefølge: Formannskap, kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt:

Del 1 i brev av 28.06.07 fra Justis- og politidepartementet – regler for valg av forliksrådsmedlemmer.

[http://www.regjeringen.no/upload/JD/Vedlegg/SIA/Valg_av_forliksrådsmedlemmer_og_sjønsmenn.pdf](http://www.regjeringen.no/upload/JD/Vedlegg/SIA/Valg_av_forliksraadsmedlemmer_og_sjønsmenn.pdf)

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Brev av 28.06.07 fra Justis- og politidepartementet, jf. 07/1791-1.

Utskrift av saken sendes til:

Valgte personer
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Det vises til vedlegg 2 der det redegjøres nærmere for reglene om valg av forliksråd, hvilke vilkår som gjelder for å være valgbar, fylkesmannens oppnevning, regler for sekretariat m.m.

Sammendrag:

Forliksrådet skal ha tre medlemmer og tre varamedlemmer, begge kjønn skal representeres begge steder. Vara innkalles i den rekkefølge oppnevningen viser. Etter at disse er valgt, velger kommunestyret et av medlemmene som formann.

Valgbarhetsvilkår er:

- Norsk statsborger
- Vederheftig
- Være mellom 25 og 70 år ved valgperiodens start
- Være særskilt egnet til oppgaven, og beherske norsk skriftlig og muntlig godt.

Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta imot valg. Se vedlegg 2 for hvem som er utelukket fra valg.

Utv.sak nr 61/07

**VALG TIL UTVALG AV FASTE MØTEFULLMEKTIGER VED FORLIKSRADET
FOR PERIODEN 2008 - 2012**

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: X43 &15	Saknr.: 07/2628
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	61/07	28.11.2007
Kommunestyret	/	

Ordførers innstilling:

1. Som medlemmer av Utvalg av faste møtefullmektiger ved Forlikrådet velges:
  -
  -
  -
2. Valgperioden er fra 1. mai 2008 – 31. desember 2012.
3. Valgte medlemmer gjøres oppmerksom på at de i den enkelte sak skal være uavhengig av andre interesser enn partens, slik at deres handlinger ikke påvirkes av uvedkommende hensyn, herunder egne interesser.

Ordfører i Ås, 16.11.07

Johan Alnes

Tidligere politisk behandling: K-sak 80/05, kommunestyret 14.12.2005.

Avgjørelsesmyndighet: Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge: Formannskap, kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt:

Informasjon fra Justis- og politidepartementet mottatt 12.04.07

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Forskrift om forlikrådene (forlikrådsforskriften) (<http://www.lovdata.no/cgi-wift/wiftldrens?/usr/www/lovdata/for/sf/jd/xd-20051216-1521.html>)

K-sak 80/05

Utskrift av saken sendes til:

Valgte personer

Forlikrådets sekretariat: Lensmannen i Ås

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Utvalg av faste møtefullmektiger bestående av tre medlemmer med vara ble valgt første gang i K-sak 80/05, valgperioden var fra 01.01.06 – 30.04.08. Deretter ble det forutsatt at valgperioden skulle følge meddommerperioden, som denne gang er fra 1. mai 2008 – 31. desember 2012.

Det vises til vedlagte informasjon fra Justis- og politidepartementet mottatt 12.04.07 og til Forlikrådets forskriftens § 3 der nærmere regler fremgår.

Forskriftens § 3 lyder:

§ 3. Utvalg av faste møtefullmektiger

Ved hvert forliksråd skal det være et utvalg av faste møtefullmektiger for forliksrådet. Medlemmene av utvalget oppnevnes av kommunen for inntil fire år av gangen. Antall medlemmer i utvalget må tilpasses saksmengden i forliksrådet og kommunens innbyggertall. Som et minimum skal det være 3 medlemmer i utvalget. I kommuner med mer enn 25.000 innbyggere skal det være minst 5 medlemmer i utvalget. Kommuner med mer enn 50.000 innbyggere skal ha et utvalg med minst 7 medlemmer, og i kommuner med mer enn 90.000 innbyggere skal utvalget ha minst 10 medlemmer.

Som fast møtefullmektig kan oppnevnes enhver person som er over 25 år med alminnelig god samfunnsmessig kunnskap og som godt behersker skriftlig og muntlig norsk språk. Medlemmer i utvalget skal i forbindelse med oppnevningen gjøres kjent med at de i den enkelte sak skal være uavhengig av andre interesser enn partens, slik at deres handlinger ikke påvirkes av uvedkommende hensyn, herunder egne interesser.

Maksimal godtgjørelse til møtefullmektig tilsvarer maksimalsatsen for møtgodtgjørelse i henhold til forskrift 23. juli 1993 nr. 768 om maksimalsatser for utmåling av sakskostnader i forliksrådet § 1 annet ledd og § 2. Godtgjørelsen dekkes av vedkommende part.

Sammendrag:

Valgbarhetsvilkår er:

- Enhver person over 25 år som har
- god samfunnsmessig kunnskap
- og som behersker skriftlig og muntlig norsk språk.

Vedkommende kan ikke være medlem eller varamedlem av forliksrådet.

Utv.sak nr 62/07

HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2008 - 2011. BUDSJETT 2008.

Saksbehandler: Per Kierulf	Arkivnr: 145	Saknr.: 07/2513
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Arbeidsmiljøutvalget	9/07	13.11.2007
Ås Eldreråd	16/07	13.11.2007
Kommunalt råd for funksjonshemmede	14/07	13.11.2007
Formannskapet	56/07	14.11.2007
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	31/07	14.11.2007
Hovedutvalg for helse og sosial	27/07	14.11.2007
Hovedutvalg for teknikk og miljø	89/07	15.11.2007
Administrasjonsutvalget	~~6/07~~	~~15.11.2007~~ (avlyst)
Formannskapet	62/07	28.11.2007
Kommunestyret	/	

Formannskapets behandling 14.11.2007:

Rådmannen har sendt en anmodning om at spørsmål vedrørende handlingsprogram og budsjett koordineres av partienes gruppeledere innen 19.11.07, slik at rådmannen kan lykkes med å serve alle likeverdige.

Formannskapet og rådmannen ble enige om at de av formannskapets medlemmer, gruppeledere m.fl. som ønsker det, er velkommen til et møte med rådmann og økonomisjef om forståelsen av dokumentene. Møtet holdes onsdag 21.11.07 kl. 18.00 på rådmannskontorets møterom.

Votering: Det ble ikke votert.

Formannskapets vedtak 14.11.2007:

Formannskapets behandling fortsetter på neste møte.

RÅDMANNENS INNSTILLING 07.11.07:

1. Forslag til handlingsprogram 2008-2011 og Økonomiplan 2008-2011 med budsjettkommentar vedtas.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2008 vedtas.
  - a) Skattesatsene for 2008 fastsettes lik høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2008. Det avsettes 8 prosent av innbetalt skatt i margin til skattefordelingsoppgjøret.
  - b) Forslag til kommunale avgifter, jf. kap. 5 i budsjett og økonomiplan, vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for kommunens varer og tjenester i 2008.
  - c) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger, jf. kap. 6 i budsjett og økonomiplan vedtas.
  - d) Opptak av lån på kr. 48 500 000 foretatt som et samlet serielån med en vektet gjennomsnittlig avdragstid på 26,7 år vedtas i henhold til investeringsprogrammet, jf.

- kap. 7 i handlingsprogram og økonomiplan. Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil kr. 15 000 000.
- e) Ås kommune tar opp startlån på kr. 20 000 000.
  - f) Det skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Ås kommune fra og med skatteåret 2008 med 2 promille av takstverdien.
3. Det utarbeides en prosjektplan for konkretisering av nødvendige økonomiske tiltak for å nå kommunens økonomiske mål i 2011. Konkrete tiltak skal foreligge til kommunestyrets behandling i juni 2008. Planen skal behandles i formannskapet innen utløpet av februar 2008.

UTVALGENES BEHANDLINGER:

(kronologisk rekkefølge – det tas forbehold om godkjente protokoller)

Administrasjonsutvalget 15.11.07:

Ikke behandlet, møtet ble avlyst.

Hovedutvalg for teknikk og miljø behandling 15.11.2007:

Grete Grindal Patil og Kjetil Barfelt fremmet forslag som følger.

Votering: De to forslagene følger saka.

Hovedutvalg for teknikk og miljø innstilling 15.11.2007:

Tilsvarende rådmannens innstilling.

Følgende forslag følger saka:

Grete Grindal Patil fremmet følgende forslag:

KrF foreslår følgende tillegg/endring til handlingsprogram med økonomiplan 2008-2011 under pkt.1.4, sentrale utfordringer, Hovedambisjoner knyttet til fokusområde samfunn, side 10:

1. Som nytt første kulepunkt foreslår KrF: ”Ås skal bli en foregangskommune inne miljø og fornybar energi.”
2. Femte kulepunkt endres slik at ordlyden blir som følger:” Styrke dialogen og samarbeidet med næringslivet og UMB, bl.a. ved å utarbeide en miljøvennlig næringsstrategi for Ås”.
3. Siste kulepunkt:” utarbeide en klima- og strategiplan og følge opp denne” flyttes opp som kulepunkt nr. 2.

Kjetil Barfelt fremmet følgende:

Veivedlikeholdet redusert med 1 MNOK – bør ikke reduseres.

Det legges ikke opp til nye stillinger

Vedlikehold reduseres med 1MNOK

Renholdskostnaden ligger 40 % over Ski/Oppegård- Reduseres med 6 MNOK.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling 14.11.2007:

Votering: Rådmannens innstilling ble tatt til orientering.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs vedtak 14.11.2007:

Rådmannens innstilling ble tatt til orientering.

Hovedutvalg for helse og sosials behandling 14.11.2007:

Hanna de Presno (KrF) fremmet tilleggforslag som følger saken.

Det ble ikke stemt over KrF's forslaget, men hovedutvalget drøftet seg frem til at forslaget følger saken.

Dag Guttormsen (H) fremmet følgende alternative forslag til rådmannens innstilling:

Handlingsprogram og økonomiplan tas til orientering

Votering:

Høyres forslag ble enstemmig tiltrådt.

Det ble enstemmig tiltrådt at KrF's forslag følger saken.

Hovedutvalg for helse og sosials innstilling/ vedtak 14.11.2007:

Hovedutvalget tar rådmannens forslag til Handlingsprogram med økonomiplan 2008 – 2011, og budsjett 2008, til orientering.

KrF's forslag som følger saken:

Følgende tillegg/ endring i handlingsprogram med økonomiplan 2008 – 2011 under punkt 1.4, Sentrale utfordringer, Hovedambisjoner knyttet til fokusområdet **samfunn** (s. 10):

1. Som nytt første kulepunkt foreslår KrF: "Ås skal bli en foregangskommune innen miljø og fornybar energi."
  2. Femte kulepunkt endres slik at ordlyden blir som følgende: " Styrke dialogen og samarbeidet med næringslivet og UMB, bl.a. ved å utarbeide en miljøvennlig næringsstrategi for Ås."
  3. Siste kulepunkt: "utarbeide en klima- og energiplan og følge opp denne" flyttes opp som kulepunkt nr. to
-

Kommunalt råd for funksjonshemmedes behandling 13.11.2007:

Helen Schytz orienterte om prosjektrapporten for barn med langvarige og sammensatte funksjonsvansker.

Rådet fremmet følgende uttalelse: Se uttalelsen under.

Votering: Rådets felles forslag om uttalelse ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes uttalelse 13.11.2007:

Rådet etterspør hvordan det tverrfaglige tilbudet for barn/unge med langvarige sammensatte funksjonsvansker skal følges opp. Jf. prosjektgruppens anbefalinger side 11.

Rådet ser med bekymring på at dagsenter for demente på Moer sykehjem ikke blir åpnet før om 2 år.

Rådet mener at forslaget om økning av egenandel ved bruk av varmtvannstilbudet er uakseptabelt. Tilbudet er viktig for økt livskvalitet og funksjonsevne hos brukere av tilbudet. Forventet gevinst av økningen av egenandel vil gi økt bruk av andre kommunale tjenester.

Ås eldreråds behandling 13.11.2007:

Arne Ellingsberg delte ut leder saksfremstilling (se vedlegg 2).

Karl Mikkelsen fremmet følgende forslag til uttalelse:

Egenbetaling vedrørende pleie- og omsorgstjenesten skal være uforandret.

Votering:

Leders saksfremstilling ble enstemmig vedtatt å følge saken.

Karl Mikkelsens forslag ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling pkt. 2f ble tiltrådt 8-1

Rådmannens innstilling for øvrig ble enstemmig tiltrådt.

Ås Eldreråds uttalelse 13.11.2007:

Tilsvarende rådmannens innstilling, samt:

Egenbetaling vedrørende pleie- og omsorgstjenesten skal være uforandret.

Leders saksutredning som følger saken:

Innledning

Forslaget til handlingsprogram og økonomiplan for 2008-2011 viser en pessimistisk analyse av kommunens økonomiske situasjon. Det er i inneværende år foretatt innsparingstiltak, og det varsles om nye. For å møte denne situasjonen peker utviklingen, ifølge forslaget, mot upopulære valg som innføring av eiendomsskatt eller kuttprosesser som vil ha direkte innvirkning på tjenestetilbudet til innbyggerne.

Eldrerådet har merket seg at Ås kommune (2006) ligger lavt i netto driftsutgifter for pleie og omsorg av kommunens totale netto driftsutgifter sammenlignet med Akershus og landet for øvrig. Regnet pr. bruker har Ås langt høyere driftsutgifter til institusjoner enn til hjemmetjenester enn Akershus og landet for øvrig. I denne sammenheng er det viktig med et tjenestetilbud på riktig omsorgsnivå samtidig med økonomiske vurderinger av tilbudet.

Eldrerådet har konsentrert sin uttalelse spesielt om at de eldres velferd, omsorg og pleie blir ivaretatt på best mulig måte.

Utviklingen av antall eldre i perioden

Utviklingen av antall eldre for perioden er basert på en årlig befolkningsvekst på to prosent.

Antatt utvikling av eldre 2007-2011 ifølge Handlingsprogrammet. (Pr. 31/12)

Årstall	2007	2008	2009	2010	2011	Økning 2007 – 2011
67-79 år	1178	1193	1228	1268	1303	125
80-89 år	426	435	455	453	479	53
90-99 år	66	70	69	79	87	21
67-99 år	1670	1698	1752	1800	1869	199

Behovet for heldøgns institusjonsplasser

Kommunens ønskede måltall for dekningsgrad av heldøgns institusjonsplasser for personer 80 år og eldre er satt til 20 prosent.

Med en dekningsgrad på 20, hhv. 25 prosent trengs det i 2008 101/126 plasser, i 2009 105/131 plasser, i 2010 107/133 plasser og i 2011 113/142 plasser.

I 2007 burde det etter teorien vært 98/123 heldøgns institusjonsplasser. I praksis er det nå 72 på sykehjemmet og 24 i bokollektivet, i alt 96 = dekningsgrad 18,5.

I løpet av de siste 10 årene er antall brukere av omsorgstjenesten under 67 år blitt nærmest fordoblet (på landsbasis ifølge Omsorgsmeldingen). Trenden synes å forsterke seg. Det antas å gi seg utslag i at også flere og flere under 80 år vil bli institusjonsbrukere.

Nyere undersøkelser viser at om lag 80 prosent av sykehjemsbeboere lider av demens, og også at en stor del av hjemmeboende eldre lider av demens. Dette vil føre til store konsekvenser for behovet for både kvalifiserte institusjonsplasser og hjemmetjenester.

Etter eldrerådets mening er derfor en dekningsgrad på 20 prosent for heldøgns institusjonsplasser for lav allerede nå, og med sikte på framtida bør kommunestyret ha tendensene nevnt ovenfor i minne når det gjelder utbygging av institusjonsplasser. I denne sammenheng ber eldrerådet om at en tenker seg vel om før Åslund sykehjem avhendes.

(I en offentlig handlingsplan for helse- og sosialpersonell (1998-2001) regnes det med en dekningsgrad på 25 prosent for heldøgns institusjonsplasser for pleie og omsorg til personer 80 år og eldre.)

Hjemmetjenestene

De fleste eldre ønsker å bo hjemme i sin egen leilighet/bolig så lenge som mulig. Med høy terskel for å komme på institusjon er det ekstra viktig med nok og gode hjemmetjenester. Eldreomsorgstiltakene må sees i sammenheng. Eldrerådet har i sitt Eldrepolitisk program for 2007-2010 gått inn for å dreie pleie- og omsorgstjenesten i retning hjemmebaserte tjenester. Ut fra kostnadene med hjemmetjenester i forhold til kostnadene ved institusjonsomsorg vil dette være lønnsomt for kommunen. Men lønnsomheten må ikke overskygge kvaliteten av hjemmesykepleien og de øvrige hjemmetjenester.

Forslag om ny stilling: Eldrekontakt/seniorkontakt

Det er en stor del eldre hjemmeboende, av disse også enslige, som av ulike grunner ikke får del i hjemmetjenestene. Til hjelp for disse har eldrerådet tidligere foreslått, og gjentar at det bør opprettes en ny stilling; eldrekontakt.

Da en stor del av disse eldre er demente, er det erfaring for at de kan være utsatt for overgrep, som en eldrekontakt kan oppdage. Tjenesten kan bestå i råd – også til pårørende – om viktige forebyggende tiltak for å hindre ulykker i hjemmet, informasjon om for eksempel ernæring og tannhelse og om kommunale tiltak som trygghetsalarm, mulighet for å få TT-kort, omsorgstjenester for øvrig, om sosiale og kulturelle tiltak, bl.a. om eldresentrenes betydning for kontakt og trivsel, alt sammen av betydning for den Eldres livskvalitet og mulighet til å bli boende hjemme lengst mulig. Dette vil gi avlastning av institusjonsomsorgen, og dermed være økonomisk fornuftig for kommunen på sikt.

Andre tiltak

Eldrerådet støtter forslaget til nye tiltak nevnt side 25. Det gjelder blant annet rekrutterings-tiltak for å få tak i flere sykepleiere, ansettelse av sykepleiere i større stillingsbrøker og opprettelse av en ergoterapeutstilling for eldre og uføre hjemmeboende. Også opprettelse av et vurderingsteam for å bli kjent med og for å bistå demente personer som bor hjemme og derved

(kunne utsette og eventuelt) forhindre innleggelse. Kfr. stillingen som eldrekontakt nevnt ovenfor.

Arbeidsmiljøutvalgets behandling 13.11.07:

Protokoll foreligger ikke ennå.

RÅDMANNENS INNSTILLING 07.11.07:

Se øverst i dokumentet.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Muntlig presentasjon i formannskapet 31.10.07

Formannskapet 1. gang 14.11.07

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 14.11.07

Hovedutvalg for helse og sosial 14.11.07

Hovedutvalg for teknikk og miljø 15.11.07

For behandling av de deler av saken som er aktuelle for utvalget:

- Arbeidsmiljøutvalget 13.11.07
- Ås eldreråd 13.11.07
- Kommunalt råd for funksjonshemmede 13.11.07
- Administrasjonsutvalget 15.11.07

Formannskapet 2. gang 28.11.07 – formannskapets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret 12.12.07

Vedlegg som følger saken trykt separat: (sendt alle utvalg 31.10.2007)

- Handlingsprogram og økonomiplan for 2008-2011
- Budsjett 2008 og Økonomiplan 2008-2011 med budsjettekniske kommentarer til driftsbudsjettet
- Temaplan for psykisk helse 2008 – 2009
- Prosjektrapport for barn og unge med langvarige og sammensatte funksjonsvansker

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Administrasjonens detaljerte årsbudsjett 2008

Utskrift av saken sendes til:

- Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Ledergruppen
- FIKS
- Revisor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn

Handlingsprogram og økonomiplan for perioden 2008–2011 bygger på de forutsetninger som er lagt til grunn i statsbudsjettet, samt de lokale forutsetninger som følger av gjeldende handlingsprogram og kommuneplan, befolkningsutviklingen og politiske vedtak for øvrig. Dokumentene bygger på den prosessen som startet i januar 2007 med innsparingsprosessen, som ble videreført ut over våren med kommunestyrets plankonferanse i mai, og munnet ut i saken om arbeidet med handlingsprogrammet som ble vedtatt av kommunestyret i juni. Videre ble det gjennomført dialogmøter som drøftet målformuleringer og økonomiske utfordringer i august og september.

Fra kommuneplan til program for handling

Kommuneplanen er kommunestyrets overordnede styringsdokument og beskriver virksomhetenes langsiktige mål. Handlingsprogrammet med økonomiplan beskriver hvordan disse målene tenkes realisert innenfor 4-års perspektivet. Ås kommune er en stor og sammensatt virksomhet med mer enn 1100 ansatte og et driftsbudsjett på nærmere 700 mill.kr. Kommunen skal utøve roller både som forvalter av statlig lovverk, leverandør av tjenester til innbyggerne samt være pådriver i utvikling av lokalsamfunnet. Handlingsprogrammet skal vise hvordan kommuneplanens visjon og mål skal konkretiseres, prioriteres og realiseres i et 4-årsperspektiv. For å lykkes med dette er det viktig å ha politisk fokus på de vesentligste utfordringene. Kommunestyret har definert fire områder som skal ha prioritert oppmerksomhet:

- kommunen som samfunn
- kommunen som tjenesteleverandør
- kommunens økonomi
- kommunens medarbeidere

Kommunens virksomhet måles og styres ut fra et perspektiv som balanserer oppmerksomheten mellom økonomi, kvalitet på tjenestene og medarbeidere som utfører oppgavene. Dette betyr at for å lykkes med å nå kommunens mål må vi ha

- effektiv ressursbruk
- riktig kvalitet på virksomheten
- kompetente og friske medarbeidere

Kommunens evne til å utøve en aktiv rolle som samfunnsbygger er betinget av at man lykkes på disse tre områdene. Ved å tydeliggjøre oppnådde resultater og sikre oppfølging og handlekraft kan kommunen sikre fokus på de reelle utfordringene til beste for Ås kommunes innbyggere.

Økonomisk situasjon

Bakgrunn, status og nye forutsetninger

Netto driftsresultat regnes ofte som den viktigste indikatoren for kommunens økonomi. Hvordan denne har endret seg i forhold til fjorårets handlingsprogram kan derfor si noe om den økonomiske situasjonen har bedret seg eller blitt svakere i løpet av det siste året. Både i forbindelse med plankonferansen i mai og dialogmøte med formannskapet i september ble det varslet at det var forutsetninger i fjorårets handlingsprogram som hadde endret seg i negativ retning.

I forhold til fjorårets handlingsprogram har årets handlingsprogram endret seg i negativ retning med følgende virkning for netto driftsresultat:

- For 2008 er netto driftsresultat blitt 12,8 mill. kroner svakere
- For 2009 er netto driftsresultat blitt 21,4 mill. kroner svakere
- For 2010 er netto driftsresultat blitt 17,5 mill. kroner svakere

2009 og 2010 er korrigert for at netto driftsresultat blir lavere som følge av at momskompinntekter fra investering skal budsjetteres under investeringsbudsjettet. Nye innsparingstiltak er ikke med i beløpene. For 2008 og 2009 skyldes den negative utviklingen følgende hovedforhold (beløp i mill. kroner):

	2008	Endring i forhold til møte 26.09	2009	Endring i forhold til møte 26.09
Skatt og rammetilskudd	2,9	-1,0	4,5	0,6
Momskompinntekter	-6,5	-0,1	0,0	0,0
Renteutgifter (brutto) og andre fellesinntekter/utgifter	1,3	-0,9	4,4	3,3
Innsparinger på 14,3 mill som ikke er nådd	3,6	1,3	1,8	0,5
Innsparinger i gjeldende plan som ikke er gjennomført	0,8	0,8	1,2	1,2
Bruk av plasser nytt sykehjem	2,4	-1,8	4,0	-0,8
Andre aktivitetsøkninger	4,1	4,1	3,9	3,9
Økning i skatt og rammetilskudd p.g.a. ny bef. prognose	-2,0	2,2	-4,0	0,2
Feilbudsjetteringer	2,8	0,5	2,8	0,5
Pris- og kostnadsvekst utover statsbudsjettets forutsetninger	3,4	1,4	2,8	0,9
Sum	12,8	6,5	21,4	10,3

Tabell 1: Endringer i rammer som påvirker netto driftstiltak

Som det framgår av tabellen skyldes dårligere netto driftsresultat ikke bare ett, men flere forhold. For en nærmere beskrivelse vises det til kap. 2.1- Økonomiske forutsetninger og utfordringer samt vedlegg til Handlingsprogrammet – Budsjett 2008 og økonomiplan 2008-2011. I dette vedlegget framgår endringene i rammene for den enkelte etat samt grunnlagsnotatet for møtet i formannskapet 26.09.07. Ett forhold kommenteres likevel her. I statsbudsjettet er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 3,8 prosent for 2007. Beregninger som Statistisk sentralbyrå har gjennomført på vegne av KS tyder på at pris- og kostnadsveksten er 4,5 prosent. Ved utarbeidelse av dette handlingsprogrammet ser det ut til at Ås kommunes beregning samsvarer med Statistisk sentralbyrås beregning.

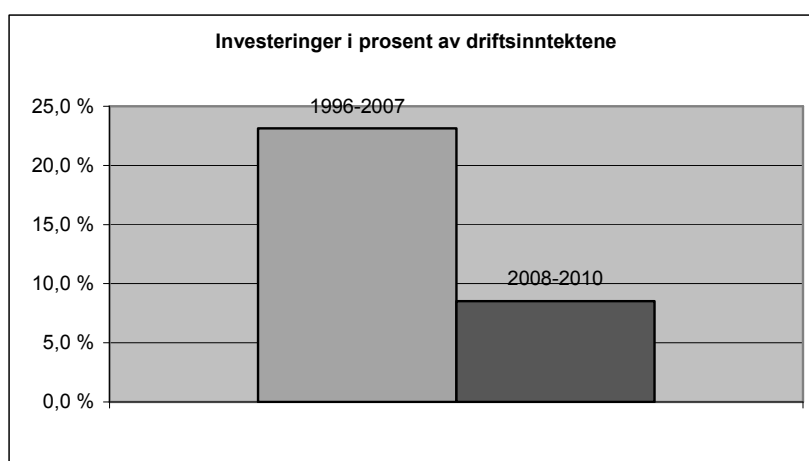
Som nevnt er netto driftsresultat for 2008 12,8 mill. kroner svakere enn i fjorårets handlingsprogram. I forhold til å møte uforutsette utgiftsøkninger og/eller inntektsreduksjoner modifiseres dette når man ser på beholdningen av disposisjonsfondsmidler. Avsetningen som ble gjort i forbindelse med regnskap 2006 ble større enn forutsatt samt at avsetningen for 2007 ser ut til å bli den samme som opprinnelig budsjettet. Dette betyr at vi ved begynnelsen av

2008 har 33 mill. kroner i disposisjonsfondsmidler. Dette er en økning på 5 mill. kroner i forhold til fjorårets plan.

Hvilke grep er gjort siste året?

Selv om netto driftsresultat utvikler seg negativt i forhold til fjorårets handlingsprogram er det grunn til å understreke at det gjennomføres tiltak som har betydelige effekter for den økonomiske situasjonen på kort og lang sikt.

- Selv om ikke alle innsparingene i forhold til målsettingen på 14,3 mill. kroner lar seg gjennomføre, er det likevel en god del innsparingstiltak som settes i verk. I forhold til målsettingen om en innsparing på 14,3 mill. kroner gjennomføres 10,7 mill. kroner av dette i 2008 og 12 mill. kroner av dette i 2009. Ås kommune fører pensjonskostnaden over ett år. De fleste kommunene fordeler denne over 15 år. På kort sikt er dette en utfordring, men etter hvert vil dette være gunstig i forhold til pensjonskostnaden de andre kommunene står overfor. Kommunen bør opprettholde dagens ordning med føring av pensjonskostnaden sett i lys av at Ås kommune bruker minimumsavdrag på lånegjelden. Kommunen får et betydelig premieavvik i 2007, men dette vil bli utgiftsført allerede i 2007. Hvis man i 2008 får en utgift utover 13 prosent som er avsatt i budsjettet vil man dekke dette av midler som kommunen har på premiefondene i KLP og Storebrand.
- Investeringsprogrammet for 2008-2011 er moderat for en vekstkommune som Ås. Dette vil etter hvert ha en positiv effekt i forhold til lånegjelden og dermed utgiftene til renter og avdrag. Dette kan illustreres ved hjelp av figuren nedenfor. Den første søylen viser hvor store investeringer Ås kommune har hatt de 12 siste årene målt i forhold til driftsinntektene. Ås kommune har i gjennomsnitt hatt et investeringsnivå på over 23 prosent av driftsinntektene i perioden 1996-2007. Investeringsnivået de tre første årene i kommende planperiode er rundt 8,5 prosent, dvs. ned mot en 1/3 av nivået for foregående årene. Av de investeringsprosjektene som skal gjennomføres vil en god del være selvfinansierende. For prosjekter som ikke er selvfinansierende vil egenfinansieringsgraden være over 75 prosent de fire neste årene.

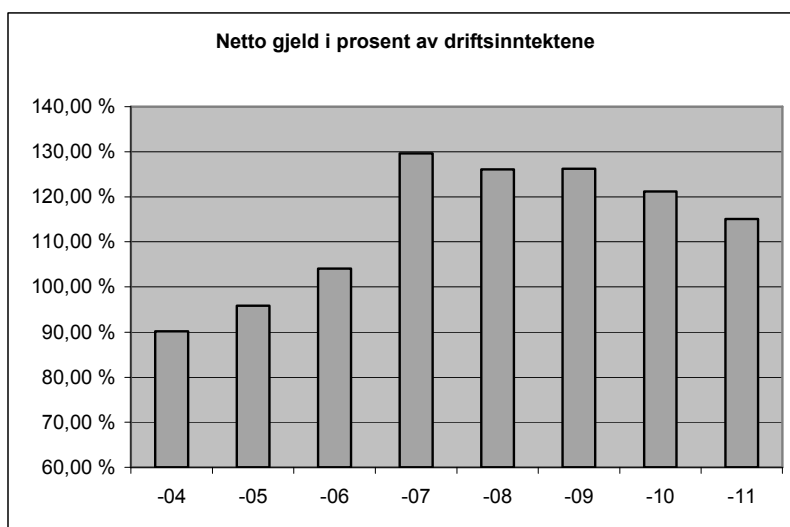

Figur 1: Investeringer i prosent av driftsinntektene i perioden 1996-2007 og 2008-2010

- Salg av tomter på Dyster-Eldor vil ha en positiv nettoeffekt for kommunen fra og med 2011. Det er lagt til grunn at kommunen vil ha igjen 80 mill. kroner i nettoinntekter

etter at prosjektet er ferdig. Dersom inntektene brukes til å nedbetale lån eller erstatte framtidige låneopptak, vil nettoeffekten av dette være om lag 1 mill. kroner lavere utgifter til renter og avdrag i 2011, det vil si det siste året i kommende planperiode. Prosjektet vil gi en reduksjon i renter og avdrag på til sammen 7 mill. kroner fra og med 2013.

- Moderat investeringsprogram kombinert med tomtsalg vil etter hvert få betydelig virkning på lånegjelden. I figuren nedenfor vises dette ved at lånegjelden målt i forhold til driftsinntektene. Denne har steget gjennom flere år. Lånegjelden vil være på sitt høyeste i 2007. Deretter vil den begynne å gå nedover igjen i forhold til denne måleindikatoren.

Figur 2: nettogjeld i prosent av driftsinntektene i perioden 2004 – 2011.

Hva vil kreves videre?

Ovennevnte tiltak vil ikke være tilstrekkelig for å gjenvinne økonomisk balanse. Følgende nye innsparingsbeløp er nødvendige i perioden:

- 2009: 11,0 mill. kroner
- 2010: 16,5 mill. kroner, dvs. en økning fra 2009 på 5,5 mill. kroner
- 2011: 22,4 mill. kroner, dvs. en økning fra 2010 på 5,9 mill. kroner

Utfordringen er å konkretisere tiltak i forhold til disse beløpene i forlengelsen av en situasjon hvor kommunen har gjennomført en grundig gjennomgang av alle virksomhetsområder, som har resultert i innsparinger, men ikke nok. De tiltakene som er forutsatt i HP som følge av prosessen i inneværende år, må i hovedsak sies å ligge innenfor en akseptabel politisk tålegrense i en krevende økonomisk situasjon.

Mer politisk krevende prosesser som drøfter skolestruktur, sykehjemsdekning, eiendomsskatt eller kutt i tjenestene som justerer kommunens tilbud ned til lovens minstekrav er foreløpig parkert.

Den økonomiske situasjonen krever at kommunestyret tar ansvar og viser vilje til å gjennomføre nødvendige upopulære grep for å bringe utviklingen på rett spor.

Alternativet vil være at overordnet myndighet griper inn og begrenser kommunens handlefrihet ytterligere. Ås kommune må enten øke inntektene eller redusere kostnadene.

Reduksjon av kostnader av et format som monner vil ha konsekvenser for tjenestetilbudet. Nye inntekter som monner er kun knyttet til eiendomsskatt.

Potensialet i eiendomsskatten er betydelig. Med 5000 boliger i kommunen, takstverdi 1,5 mill. i snitt og 2 promille i skatt gir dette 15 mill. kroner. Etter fire år gir 7 promille over 50 mill. kroner.

Rådmannen kunne foreslått dette som virkemiddel for å nå det økonomiske mål kommunestyret selv har fastlagt. De politiske signalene mot innføring av eiendomsskatt har imidlertid vært så entydige at rådmannen finner det korrekt å avvente en politisk bestilling som avveier eiendomsskatt mot kutt.

Konkretisering av innsparingskutt krever uansett gode prosesser for å sikre forsvarlig drift. Første halvår 2008 må avklare dette.

Rådmannen vil uansett bestrebe seg på å konkretisere mulige tiltak og prosess i perioden fra foreløpig versjon foreligger til vedtak om handlingsprogram og budsjett i desember.

Hovedambisjoner knyttet til fokusområdene

Kommunen som samfunn

I dagens situasjon er det helt nødvendig at den økonomiske virkeligheten blir premissgiver for mål og tiltaksformuleringer i handlingsprogrammet. Med utgangspunkt i kommuneplan 2007 – 2019 og hva kommunen må lykkes med innenfor de ulike innsatsområdene, samt gjeldende handlingsprogram foreslår rådmannen bl a følgende hovedambisjoner på fokusområdene:

- Styrke dialogen og samarbeidet med næringslivet og UMB, bl.a. ved å utarbeide en næringsstrategi for Ås
- Utarbeide en klima- og energiplan og følge opp denne
- Utvikle kulturhuset og de omkringliggende utearealene i Ås sentrum
- Styrke innbyggerdialogen og legge til rette for samarbeid med lag og foreninger.

Brukere

Barn og unge

- Sikre kompetente medarbeidere med kunnskap om bruk av IKT og varierte pedagogiske metoder.
- Sikre reell medvirkning for barnehagebarn, elever og foresatte.
- Ha lokaler og en barnehage- og skolestruktur som utnytter ressursene på best mulig måte og som sikrer det mangfold og den fleksibiliteten som Rammeplan for barnehager og "Kunnskapsløftet" legger opp til.
- Etablere og videreutvikle gode møteplasser og fritidstilbud for barn og unge
- Samordne tilbud og tjenester til funksjonshemmede barn
- Drive et godt forebyggende og helsefremmende arbeid på de arenaene hvor barn, ungdom og barnefamilier er.

Voksne

- Utarbeide en temaplan for helse- og omsorgstjenester som bl a skal vurdere balansen mellom sykehjemsplasser, hjemmetjenesten og omsorgsboliger
- Samordne tilbud og tjenester til funksjonshemmede voksne
- Etablere et NAV-kontor i kommunen i løpet av første halvår 2009
- Forebygge bostedsløshet og bidra til å avskaffe fattigdom
- Bygge opp psykiaritjenesten og kompetansen i takt med de utfordringer som kommer som følge av kortere behandlingstid i spesialisthelsetjenesten.

Økonomi

- Konkretisere tiltak med sikte på å oppnå et netto driftsresultat på 3 % innen 2011.

Medarbeidere

- Opprettholde det gode arbeidsmiljøet
- Rekruttere og beholde arbeidstakere

Konklusjon

I dagens situasjon er det helt nødvendig at den økonomiske virkeligheten blir premissgiver for mål og tiltaksformuleringer i handlingsprogrammet. Den økonomiske situasjonen krever at kommunestyret tar ansvar og viser vilje til å gjennomføre nødvendige upopulære grep for å bringe utviklingen på rett spor. Alternativet vil være at overordnet myndighet griper inn og begrenser kommunens handlefrihet ytterligere.

Ås kommune må enten øke inntektene eller redusere kostnadene. Reduksjon av kostnader av et format som monner vil ha konsekvenser for tjenestetilbudet. Nye inntekter som monner er kun knyttet til eiendomsskatt. Rådmannen kunne foreslått dette som virkemiddel for å nå det økonomiske mål kommunestyret selv har fastlagt. De politiske signalene mot innføring av eiendomsskatt har imidlertid vært så entydige at rådmannen finner det korrekt å avvente en politisk bestilling som avveier eiendomsskatt mot kutt. Konkretisering av innsparingskutt krever uansett gode prosesser for å sikre forsvarlig drift. Første halvår 2008 må avklare dette. Det må utarbeides en prosjektplan for konkretisering av nødvendige økonomiske tiltak for å nå kommunens økonomiske mål i 2011. Konkrete tiltak må foreligge til kommunestyrets behandling i juni 2008. Prosjektplanen bør behandles i formannskapet innen utløpet av februar 2008.